

ANER PERITZ MANTEROLA 'EUKITZE'

«Minak eta zauriak non dauden ikusteko horri buruz hitz egin behar da»

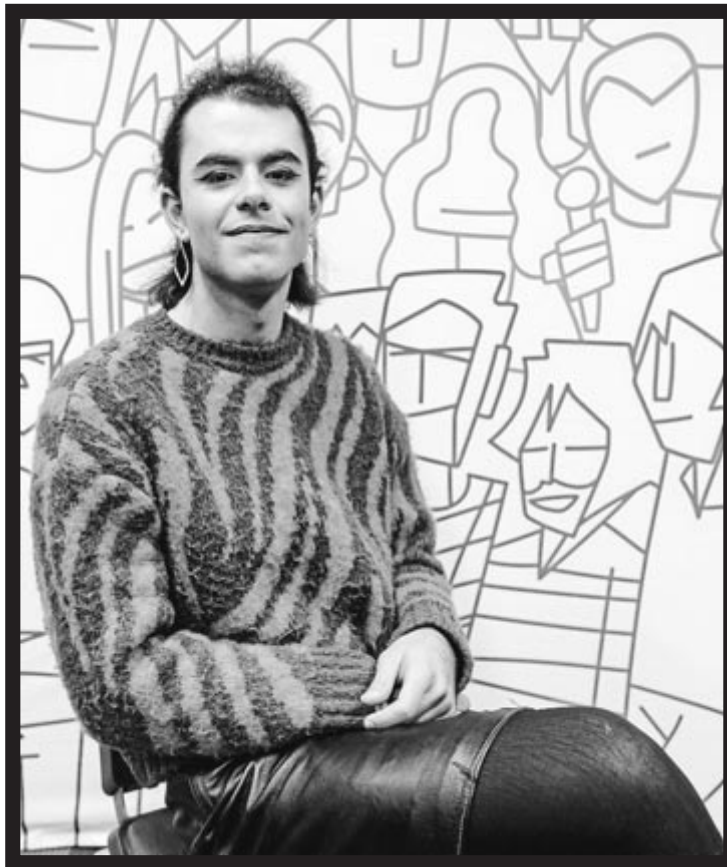
Eskolartekoan eta ha-
maika sariketetan txapeldunaren gozoa probatuta, lehen aldiz parte hartu du Gipuzkoakoan. Finaleraino iritsi da, bertsoan fresko eta ideietan zorrotz. Dagoeneko helmugara iritsi denaren pozaz, patxadak laguntzen badio finala gozatzeko tokia topa dezake Aner Peritzek (Zarautz, 2002).

Txapelketaren geltoki guztiak igaro dituzu.

Luzea izan da, hilabete asko. Udaberriko fasean beste bide batetik nindoan eta hor ere banituen nire beldurrak. Momentuan oso presente bizi nuen egin beharra eta bertan geratzeko arriskua. Lehen saioa ondo atera zen eta puntu asko batu nituen. Horrek lasaitu egin ninduen. Udaberri hartan nahiko eroso eta lasai aritu nintzen. Udazken honetan, final zortzirenetan eta laurdenetan, presioz estu eta tentsioarekin ibili naiz, pentsatuz aukera oso erreal bat zela kalean geratzeko, baina, aldi berean, ondo egingo banu pasako nintzen sinesmenarekin. Horrek, azkenean, mesede baino kalte egin dit. Justu azken saiora librean, lasaien eta kezka gutxiarekin joan nintzen, pasatzeko pretentsio gutxiarekin, ondo egitera, ondo pasatzera eta esan nahi nituen gauzak esatera.

Esan nahi dituenak esatea. Horixe da bertsolariaren obsesioa. Zuk lortu duzu, ezta?

Uste dut baietz, eta hori bada pertsonalki inporta zaidan gauza bat, kezkatzen nauena eta egin nahi dudana. Ez zait interesatzen teknikoki perfektua den baina gero edukiz hutsala den bertso bat. Hori egiten badakigu gehienok gutxi

gorabehera. Baina interesatzen zait bertsoa diziplina artistiko bezala, mezuak emateko, transmititzeko eta edukietan sakontzeko tresna bezala. Eta txapelketa horretarako plaza zabalena, ikusiena edo publikoena da. Amorrua emango lidake nire burua hortik aparte ikusteak. Niretzat bada obsesiotxoia ekarpen diskurtsiboak egitea eta edukietan sakontzea, kokapenetan asmatzea eta gaiei interesatzen zaizkidan ikuspuntuak topatzea. Hori egin nahi izan dut eta gusturen hori lortu dudan ariketetan geratu naiz.

Bertsolariari gustatzen zaio parean daukan bertsozalea aulkian pixka bat mugiaraztea, zer pentsatua ematea.

Bertsoak badauka funtzio sozial bat. Ardura bat ere badaukagu, leku pribilegiatu bat daukagu bertsoan ari garelako oholtza batean, mikrofono batetik, arreta handia sortzen dugu eta belarri asko ditugu adi. Hori ez da besterik gabe uzteko eta hutsaltasunean geratzeko, hori baliatu egin behar da. Honekin ez naiz esaten ari denbora guztian gai transzendentalak, sekulako pisuarekin eta sakonkeriatan aritu behar dugunik, baina uste dut bertsoa tresna bat dela politika egiteko, gauzak esateko eta mezuak emateko. Nik nire partetik horretan asko sinesten dut eta hori egitea interesatzen zait. Hori egiten saiatzen naiz. Batzuetan eragiten du jende baten edo publikoaren parte baten deserosotasuna. Asmoa bada astintzea edo kritika soziala egitea, deseroso sentitzea horren ondorio bat da. Baikorra iruditzen zait oinarri sozial batzuk mugitu ahal izatea, zatlantzak sortzea.

Zure herriarekin pixka bat adiskidetzen ari al zara? Txapelketan bitan gutxienez hartu duzu ahotan, eta ez zein polita den esateko.

Ez dakit adiskidetzen ari ote naizen, baina behintzat esan ahal izan dut ez naizela hain adiskidetuta egon beti eta hori askatze bat ere bada. Egia esanda pozik nago bakarkako horrekin, hori esan ahal izatearekin. Ez adiskidetuta ere, ari naiz hori esaten. Hori erreala da eta pozgarria da aitoritu ahal izatea, gure buruari ondo ez egoteko lizentzia ematea eta hori lasai esatea. Egia esan, txapelketa honetan

gauza batzuetan aurrera egin dut, zeinek esango zuen, eta pozik nago horrekin.

Sendatzeko edo minak samurtzeko pauso bat izan daiteke hainbeste jenderen aurrean kontatzea, ezta?

Bai, publikoki eta norbere buruari. Ahoskatzea eta gauzei hitzak jartzea garrantzitsua dela uste dut. Minak eta zauriak non dauden ikusteko horri buruz hitz egin behar da. Horretarako balio izan dit honenak. Uste dut ari naizela bide bat egiten saiatzen beste harreman bat edukitzeko nire herriarekin eta nire jatorriarekin. Baina ez dut uste nire bizipen pertsonala denik, uste dut nahiko sentsazio partekatuak direla, eta horregatik dauka horrelako indarra.

Illunbe plaza handia da. Ez du ematen normalean plazak beldurtzen zaituenik.

Asko beldurtzen nau. Jende askok esaten dit hori, ez duela ematen, agian disimulatzen ikasi dut. Saiatzen naiz itxura ematen, indartsu itxura ematen eta nire buruari sinestazten, bestela plazak jan egiten zaitu. Orain arte gertatu bazait, Illunben are gehiago.

Tira, azken geltokia da, ez duzu inora iritsi beharrik, finalista berria zara... Dena alde daukazula ematen du.

Bai, uste dut baietz eta horrek asko lasaitzen nau. Ez naiz egongo txapeldun kinieletan, ez dut egon nahi, eta uste dut beste lasaitasun batetik eta beste leku batetik noala. Hainbeste presio eta espektatiba gabe, plazak izango duen dimentsio, edertasun eta handitasun horretan niretik uzteko eta esan nahi ditudanak esateko baliatu nahi dut Illunbe.